

Sbírka zákonů

Československá socialistická republika

ČESKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

SLOVENSKÁ
SOCIALISTICKÁ REPUBLIKA

Částka 32

Vydána dne 23. listopadu 1970

Cena I

OBSAH:

100. Z á k o n o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti

100

Z Á K O N

ze dne 17. listopadu 1970

o služebním poměru příslušníků Sboru národní bezpečnosti

Federální shromáždění Československé socialistické republiky se usneslo na tomto zákoně:

Další rozvoj a upevňování socialistického společenského zřízení v Československé socialistické republice, účinná ochrana veřejného pořádku, bezpečnosti občanů a jejich ústavních a jiných zákonných práv a svobod je základním zájmem naší společnosti. Významné úkoly na tomto úseku plní Sbor národní bezpečnosti.

Služba ve Sboru národní bezpečnosti je celospolečensky významnou činností. Klade vysoké požadavky na jeho příslušníky po stránce politické, odborné, mravní, duševní i tělesné a je spojena i s ohrožením jejich života a zdraví. Zvláštní podmínky služby ve Sboru národní bezpečnosti vyžadují proto i zvláštní úpravu služebního poměru jeho příslušníků.

Č Á S T P R V N Í

SLUŽEBNÍ POMĚR

Úvodní ustanovení

§ 1

Tento zákon upravuje služební poměr, zejména práva a povinnosti z něho vyplývající, jakož i základní otázky hmotného zabezpečení příslušníků Sboru národní bezpečnosti (dále jen „příslušníci“).

§ 2

(1) Příslušníci jsou ve služebním poměru ke Sboru národní bezpečnosti.

(2) Jménem Sboru národní bezpečnosti jednají a rozhodují ve věcech služebního poměru v oborech své působnosti ministři vnitra a v rozsahu jimi stanoveném další orgány, náčelníci a velitelé též v případech stanovených tímto zákonem (dále jen „služební orgány“).

(3) Náčelníci a velitelé jsou v rozsahu své pravomoci oprávněni ukládat podřízeným příslušníkům služební úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich činnost a dávat jim k tomu účelu rozkazy a pokyny.

Hlava první

Vznik a změny služebního poměru

§ 3

Podmínky přijetí a přijímací řízení

(1) Do služebního poměru může být přijat československý státní občan starší 18 let, který o přijetí požádá a

- a) je oddán socialistickému společenskému zřízení,
- b) je bezúhonný,
- c) dosáhl požadovaného stupně vzdělání,
- d) je tělesně a duševně způsobilý pro výkon služby a
- e) vykonal základní (náhradní) vojenskou službu, pokud podléhá branné povinnosti.

(2) Služební orgány jsou povinny seznámit uchazeče o přijetí do služebního poměru se základními právy a povinnostmi vyplývajícími ze služebního poměru, zejména s podmínkami služby a s hmotným zabezpečením, a písemně ho vyzkoušet o závěru přijímacího řízení.

(3) Přijímací řízení upraví ministr vnitra Československé socialistické republiky.

§ 4

Vznik služebního poměru

(1) Služební poměr se zakládá písemným rozhodnutím o přijetí uchazeče do služebního poměru.

(2) Rozhodnutí o přijetí uchazeče do služebního poměru musí obsahovat den nástupu služby, jmenování do hodnosti, druh služebního zařazení (funkci), místo nástupu služby (místo služebního působení) a označení služebního orgánu, který o přijetí rozhodl; rozhodnutí má též obsahovat platové zařazení a délku zkušební doby (§ 6 odst. 1 a 2). Je-li uchazeč výjimečně přijímán do služebního poměru na určitou dobu, musí být v rozhodnutí uvedena též doba trvání služebního poměru,

(3) Služební poměr vzniká dnem, který je stanoven v rozhodnutí o přijetí uchazeče do služebního poměru jako den nástupu služby, nastoupí-li ji uchazeč v tento den.

§ 5

Služební přísaha

(1) Příslušník skládá při nástupu do služby služební přísahu; do výkonu služby smí být zařazen až po jejím složení.

(2) Odmítne-li příslušník složit služební přísahu, končí jeho služební poměr dnem, kdy k odmítnutí došlo.

(3) Služební přísaha zní:

„Já, příslušník Sboru národní bezpečnosti, slavnostně přísahám věrnost své socialistické vlasti — Československé socialistické republice, dělnické třídě a všemu pracujícímu lidu vedenému Komunistickou stranou Československa.

Slibuji, že budu čestným, statečným a ukázněným příslušníkem Sboru národní bezpečnosti, že budu neochvějně chránit socialistické společenské a státní zřízení, zákonná práva občanů a veřejný pořádek.

Budu zdokonalovat svou politickou připravenost na základě marxismu-leninismu, úroveň svého všeobecného i odborného vzdělání a dbát o svou bezúhonnost. Přísně budu střežit státní a služební tajemství.

Budu vždy rozhodně bojovat proti nepříteli své socialistické vlasti, nepřítelům Svazu sovětských socialistických republik a ostatních spojeneckých socialistických zemí. Budu střežit přátelství a upevňovat spolupráci s lidem Svazu sovětských socialistických republik a ostatních spojeneckých socialistických zemí a bojový svazek s jejich ozbrojenými bezpečnostními sbory.

Vynaložím všechny své síly a schopnosti a jsem připraven nasadit i život v boji za zájmy Československé socialistické republiky a při plnění jejích internacionálních závazků, v boji za vítězství míru a komunismu.

Tak přísahám!

§ 6

Zkušební doba

(1) Příslušníku se při přijetí do služebního poměru určí zkušební doba, která činí podle druhu služby a kvalifikace příslušníka nejméně tři měsíce a nejvýše 18 měsíců. Zásady pro určení délky zkušební doby stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky; v těchto zásadách může též stanovit, kdy lze výjimečně zkušební dobu prominout.

(2) Má-li zkušební doba činit více než tři měsíce nebo má-li být prominuta, musí to být uvedeno v rozhodnutí o přijetí uchazeče do služebního poměru.

(3) Určenou zkušební dobu lze se souhlasem příslušníka zkrátit, dosahuje-li příslušník v průběhu zkušební doby velmi dobrých výsledků ve výkonu služby.

(4) Ve zkušební době nesmí být příslušník zařazen do samostatného výkonu služby bezpečnostní povahy s výjimkou případů stanovených ministrem vnitra Československé socialistické republiky.

(5) Po uplynutí zkušební doby služební poměr trvá dále, pokud podle § 98 odst. 1 neskončil.

§ 7

Služební stejnokroj

Předpis o služebním stejnokroji, odznacích a jiné výstroji, jakož i o povinnosti příslušníků je nosit, vydá ministr vnitra Československé socialistické republiky.

§ 8

Hodnosti

Stanoví se tyto hodnosti příslušníků:

- a) praporčické: rotný, strážmistr, nadstrážmistr, podpraporčík, praporčík, nadpraporčík,
- b) důstojnické: podporučík, poručík, nadporučík, kapitán, major, podplukovník, plukovník,
- c) generálské: generálmajor, generálporučík, generálplukovník.

Jmenování a povyšování do hodnosti

§ 9

(1) Při přijetí do služebního poměru je příslušník jmenován do hodnosti rotného; má-li úplné střední vzdělání, je jmenován do hodnosti strážmistra, a má-li vysokoškolské vzdělání, je jmenován do hodnosti podporučíka.

(2) Jakmile úspěšně skončí zkušební doba, je příslušník povýšen do hodnosti strážmistra; má-li úplné střední vzdělání, je povýšen do hodnosti nadstrážmistra, a má-li vysokoškolské vzdělání, je povýšen (jmenován) do hodnosti poručíka.

§ 10

(1) Příslušník má nárok na povýšení do vyšší praporčické nebo důstojnické hodnosti, s výjimkou hodnosti plukovníka, splňuje-li tyto podmínky:

- a) vykonává po určenou dobu funkci, pro kterou je stanovena vyšší hodnost, než kterou skutečně má, a dosahuje dobrých výsledků ve výkonu služby,

b) od jeho posledního povýšení uplynula stanovená doba výsluhy let v hodnosti a

c) splňuje kvalifikační předpoklady stanovené pro vykonávanou funkci nebo pro hodnost, do které má být povýšen.

(2) Kvalifikační předpoklady a hodnosti pro funkce, dobu pro výkon funkce s vyšší hodností, než kterou příslušník skutečně má, a dobu výsluhy let v hodnosti stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky.

(3) Do hodnosti podplukovníka a do hodností vyšších se příslušník povýší, jen má-li vysokoškolské vzdělání. Povýšování do hodnosti plukovníka a hodností generálských je výběrové.

§ 11

Příslušník v praporčické hodnosti má nárok na

- a) povýšení do vyšší praporčické hodnosti, dosáhl-li po skončení zkušební doby úplného středního vzdělání,
- b) jmenování do hodnosti podporučíka, jestliže po dobu dvou let úspěšně vykonává funkci, pro kterou je stanovena důstojnická hodnost, a dosáhl úplného středního vzdělání,
- c) jmenování do hodnosti poručíka, dosáhl-li po skončení zkušební doby vysokoškolského vzdělání.

§ 12

(1) Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví podmínky, za jakých mohou být příslušníci, kteří dosáhli vysokoškolského vzdělání, jmenováni při přijetí do služebního poměru do hodnosti poručíka nebo do hodnosti vyšší a po skončení zkušební doby povýšení do hodnosti nadporučíka nebo do hodnosti vyšší; stanoví též zásady pro jmenování do hodností při přijetí těch uchazečů do služebního poměru, kteří již byli příslušníky Sboru národní bezpečnosti nebo ozbrojených sil. Jestliže přijetí uchazeče do služebního poměru ve Sboru národní bezpečnosti bezprostředně navazuje na skončení jeho služebního poměru ve Sboru nápravné výchovy nebo naopak, zachovávají se mu nabytá práva a dosažená hodnost.

(2) Do hodností praporčických a důstojnických jmenují a povyšují příslušníky příslušné služební orgány. Do hodností generálských jmenuje a povyšuje prezident Československé socialistické republiky; návrhy na jmenování a povyšování do hodností generálských podává, pokud jde o příslušníky v oboru působnosti ministra vnitra Československé socialistické republiky, vláda Československé socialistické republiky, a pokud jde o ostatní příslušníky, vláda České socialistické republiky nebo vláda Slovenské socialistické republiky.

§ 13

Odnětí hodnosti

(1) Ministři vnitra v oborech své působnosti

a) odejmou praporčickou nebo důstojnickou hodnost příslušníku, který prokázal svým jednáním nepřátelský poměr k socialistickému zřízení,

b) mohou odejmout praporčickou nebo důstojnickou hodnost příslušníku, který se dopustil jednání, jež je v příkrém rozporu s morálně politickými požadavky kladenými na příslušníka.

(2) Odnětí praporčické nebo důstojnické hodnosti musí být předem projednáno ve zvláštních komisích zřízených ministry vnitra.

(3) Generálskou hodnost odnímá za podmínek stanovených v odstavci 1 prezident Československé socialistické republiky na návrh vlády (§ 12 odst. 2).

§ 14

Propůjčení hodnosti

(1) Příslušníku lze propůjčit vyšší hodnost, než kterou skutečně má, na dobu, po kterou toho vyžaduje funkce nebo služební úkoly, jimiž byl pověřen.

(2) Příslušníku, jemuž byla propůjčena vyšší hodnost, náleží práva a povinnosti spojené s touto hodností; propůjčení hodnosti však nezakládá nárok na úpravu služebního příjmu.

(3) Hodnost propůjčují orgány uvedené v § 12 odst. 2.

Služební hodnocení

§ 15

(1) Služební hodnocení je základním podkladem pro rozhodování o jmenování a povyšování příslušníků do hodností, o jejich ustanovování do funkcí a odvolávání z nich, jakož i o ostatních změnách jejich služebního poměru.

(2) Služební hodnocení záleží v posouzení vzdělání, praxe a dalších předpokladů potřebných pro výkon funkce, zejména morálně politické způsobilosti a služební výkonnosti příslušníka. Závěr služebního hodnocení musí obsahovat posouzení způsobilosti příslušníka ke službě se zřetelem k vykonávané funkci a odůvodněné návrhy na příslušná opatření.

(3) Služební hodnocení provádějí náčelníci a velitelé v průběhu zkušební doby a před jejím skončením, v ostatních případech nejméně jednou za tři roky. Podrobnosti o služebním hodnocení stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky, který může též upravit služební postup vyplývající ze služebního hodnocení.

§ 16

(1) Příslušník musí být s obsahem služebního hodnocení seznámen.

(2) Služební orgány jsou povinny dbát, aby služební zařazení příslušníka odpovídalo jeho služebnímu hodnocení.

§ 17

Ustanovování do funkcí

(1) Služební orgány ustanovují příslušníky do funkcí v souladu s potřebami Sboru národní bezpečnosti, podle dosažené kvalifikace a závěru služebního hodnocení a se zřetelem ke zdravotnímu stavu příslušníků.

(2) Do funkce vyšetřovatele může být ustanoven jen příslušník, který dosáhl věku nejméně 24 let a má vysokoškolské právnické vzdělání. Podmínku vysokoškolského právnického vzdělání mohou ministři vnitra v oborech své působnosti z důležitých důvodů výjimečně prominout, jestliže příslušník ustanovovaný do funkce vyšetřovatele jinak dává záruku řádného výkonu této funkce.

Převedení na jinou funkci

§ 18

(1) Příslušník musí být převeden na jinou funkci,

a) jestliže podle posudku lékařské komise trvale pozbyl ze zdravotních důvodů schopnost vykonávat dosavadní funkci nebo by její výkon byl na újmu jeho zdraví nebo jestliže jeho schopnost k výkonu služby je ze zdravotních důvodů trvale změněna,

b) dojde-li v důsledku organizačních změn ke zrušení jeho dosavadní funkce,

c) není-li podle závěru služebního hodnocení způsobilý vykonávat dosavadní funkci, nebo

d) jestliže bylo rozhodnuto o jeho propuštění ze služebního poměru podle § 100 odst. 1 písm. e) nebo f) a jeho ponechání v dosavadní funkci do skončení služebního poměru není možné.

(2) Příslušník může být převeden na jinou funkci,

a) jestliže o to sám požádal z osobních nebo rodinných důvodů, nebo

b) vykazuje-li bez viny služebních orgánů a přes jejich písemné upozornění soustavně neuspokojivé výsledky ve výkonu služby.

(3) Převedení na jinou funkci se provede odvoláním příslušníka z dosavadní funkce a jeho ustanovením do jiné funkce v témže druhu služby, a není-li to možné, v jiném druhu služby. Z dosavadní funkce se příslušník též odvolá, má-li být ustanoven do vyšší funkce. Při ustanovování do jiné funkce se postupuje podle § 17.

(4) Převedení příslušníka na jinou funkci z ně-
kterého z důvodů uvedených v odstavci 1 písm. b)
a c) a v odstavci 2 písm. b) musí být předem pro-
jednáno ve zvláštních komisích zřízených služeb-
ními orgány.

§ 19

Příslušníku, který byl převeden na jinou funkci
podle § 18 odst. 1 písm. a) nebo b), náleží do-
savadní funkční plat ještě po dobu šesti měsíců,
jestliže to je pro něj výhodnější.

§ 20

Služební cesta a přeložení

(1) Příslušník může být vyslán na dobu ne-
zbytně nutnou na služební cestu.

(2) Příslušník může být přeložen k výkonu
funkce do jiného místa služebního působiště na
nezbytně nutnou dobu, nejdéle však na jeden rok,
vyžaduje-li to důležitý zájem služby; opětovně mů-
že být takto přeložen až po uplynutí dvou let od
skončení posledního přeložení. Jestliže s tím pří-
slušník souhlasí, může být přeložen do jiného
místa služebního působiště i na delší dobu, popří-
padě opětovně přeložen i před uplynutím doby
dvou let od skončení posledního přeložení.

(3) Příslušník může být též přeložen do jiného
místa služebního působiště, jestliže o to sám po-
žadá ze závažných osobních nebo rodinných dů-
vodů.

(4) Příslušník může být trvale přeložen do ji-
ného místa služebního působiště bez svého sou-
hlasu, jestliže to nezbytně vyžaduje důležitý zájem
služby.

§ 21

Zproštění výkonu služby

(1) Stane-li se příslušník důvodně podezřelým,
že porušil služební povinnost závažným způsobem,
zejména že se dopustil trestného činu, a další po-
nechání ve výkonu služby by ohrožovalo důležitý
zájem služby nebo průběh přešetřování činu, může
být písemným rozhodnutím služebního orgánu do-
časně zproštěn výkonu služby.

(2) Výkonu služby lze příslušníka zprostit jen
na dobu nezbytně nutnou k objasnění jeho jed-
nání, nejdéle však na dobu tří měsíců; tato doba
může být výjimečně prodloužena ministrem vnitra,
nejdéle však o další tři měsíce.

(3) Příslušníku, který byl zproštěn výkonu
služby, náleží ode dne zproštění 30 %, a jde-li
o ženatého příslušníka, 50 % služebního příjmu.
Tato část služebního příjmu se zvyšuje o 10 %
služebního příjmu na každé nezaopatřené dítě, na
které příslušníku náleží výchovné nebo na které
platí výživné, nejvýše však do výše 80 % služeb-

ního příjmu. Má-li příslušník v této době jiné pra-
covní příjmy, krátí se mu snížený služební příjem
tak, aby úhrn tohoto sníženého služebního příjmu
a jeho jiných pracovních příjmů nepřesahoval jeho
služební příjem před zproštěním výkonu služby.
Po dobu vazby služební příjem ani jeho část pří-
slušníku nenáleží.

(4) Skončí-li zproštění výkonu služby, doplatí
se příslušníku rozdíl, o který byl jeho služební
příjem zkrácen; to neplatí, bylo-li jednání, pro
které byl příslušník zproštěn výkonu služby, úmysl-
ným trestným činem, za který byl pravomocně
odsouzen, nebo byl-li pro jednání, pro něž byl
zproštěn výkonu služby, propuštěn ze služebního
poměru nebo byla-li mu z tohoto důvodu odňata
hodnost.

Hlava druhá

Služební kázeň a kázeňská pravomoc

§ 22

Služební kázeň

Služební kázeň záleží v důsledném plnění slu-
žebních povinností stanovených právními předpisy,
služební přísahou, rozkazy a pokyny.

§ 23

Základní povinnosti příslušníků

(1) Příslušník je zejména povinen

- a) důsledně a přesně plnit úkoly vyplývající
z oprávnění a společenského poslání Sboru
národní bezpečnosti, uložené mu zákony, ji-
nými právními předpisy a rozkazy a pokyny
nadřízených,
- b) vykonávat svědomitě a řádně službu podle
svých sil, znalostí a schopností.

(2) Ve vztahu ke Sboru národní bezpečnosti
je příslušník zejména povinen

- a) ohlásit svému nadřízenému závady a nedo-
statky, které ohrožují nebo ztěžují výkon slu-
žby, a hrozící škodu,
- b) zakročit, jestliže hrozí škoda a k jejímu od-
vrácení je třeba neodkladného zákroku; ne-
musí tak učinit, brání-li mu v tom důležitá
okolnost nebo jestliže by tím vystavil vážné-
mu ohrožení jiné osoby,
- c) zvyšovat své odborné a politické znalosti,
- d) dodržovat pravidla služební zdvořilosti a cho-
vat se i mimo službu tak, aby neztratil důvěru
potřebnou pro výkon služby.

(3) Domnívá-li se příslušník, že rozkaz nebo
pokyn jeho nadřízeného je v rozporu s právním
předpisem, je povinen nadřízeného na to upozor-
nit; trvá-li nadřízený na splnění rozkazu nebo po-

kynu, je příslušník povinen jej splnit. Příslušník je povinen odeprít splnění rozkazu nebo pokynu nadřízeného, jestliže by jeho splněním spáchal trestný čin; tuto skutečnost ohlásí bez zbytečného průtahy vyššímu nadřízenému.

(4) Pracovní poměr a dohodu o pracovní činnosti může příslušník uzavřít jen se souhlasem služebního orgánu.

§ 24

Základní povinnosti náčelníků a velitelů

Náčelníci a velitelé jsou dále ve vztahu k podřízeným příslušníkům zejména povinni

- a) organizovat, řídit a kontrolovat výkon jejich služby,
- b) zabezpečovat, aby byli pro výkon služby náležitě politicky připraveni a odborně vyškoleni a vycvičeni,
- c) vytvářet jim příznivé podmínky pro výkon služby,
- d) vést je ke služební kázi, oceňovat jejich iniciativu a příkladné plnění služebních povinností a vyvozovat důsledky z porušování služebních povinností.

§ 25

Kázeňská pravomoc

Náčelníci a velitelé mohou podřízeným příslušníkům v rozsahu své pravomoci udělovat odměny a ukládat kázeňské tresty.

§ 26

Odměny

(1) Odměnami jsou:

- a) písemná pochvala,
- b) peněžitý nebo jiný dar,
- c) udělení čestného odznaku,
- d) mimořádné povýšení do vyšší hodnosti.

(2) Odměna musí být úměrná záslužnému činu nebo příkladnému plnění služebních povinností, za které se uděluje.

§ 27

Kázeňský přestupek

Kázeňským přestupkem je zaviněné porušení služebních povinností příslušníka, pokud není trestným činem, přečinem nebo přestupkem.

§ 28

Kázeňské tresty

Kázeňskými tresty jsou:

- a) písemná důtka,

- b) snížení služebního příjmu až o 10 % na dobu nejvýše tří měsíců,
- c) odnětí čestného odznaku,
- d) snížení hodnosti o jeden stupeň na dobu jednoho roku.

Ukládání kázeňských trestů

§ 29

(1) Za kázeňský přestupek lze příslušníku uložit některý z kázeňských trestů, nepostačí-li k jeho nápravě a obnovení služební kázně jiné, mírnější výchovné prostředky (výtka, napomenutí, upozornění).

(2) Před uložením kázeňského trestu musí být vždy objektivně zjištěn skutkový stav; příslušník musí být před uložením kázeňského trestu dána možnost se k věci vyjádřit a hájit se.

(3) Při rozhodování o uložení kázeňského trestu se přihlíží k povaze kázeňského přestupku, k okolnostem, za kterých byl spáchán, k jeho následkům, k míře zavinění a k dosavadnímu postoji příslušníka k plnění služebních povinností.

§ 30

(1) Kázeňský trest lze uložit nejdříve příští den po spáchání kázeňského přestupku a jen do 30 dnů ode dne, kdy se o kázeňském přestupku příslušný náčelník nebo velitel dověděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne spáchání kázeňského přestupku. Je-li jednání příslušníka, v němž lze spatřovat porušení služební kázně, předmětem šetření jiného orgánu, počíná lhůta 30 dnů pro uložení kázeňského trestu dnem, kdy se příslušný náčelník nebo velitel dověděl o výsledku tohoto šetření.

(2) Nedopustil-li se příslušník během jednoho roku od pravomocného uložení kázeňského trestu dalšího kázeňského přestupku, posuzuje se, jako by mu kázeňský trest nebyl uložen. Příslušný náčelník nebo velitel může i před uplynutím jednoho roku rozhodnout, že se příslušník posuzuje, jako by mu kázeňský trest nebyl uložen, jestliže výkonem služby a chováním prokázal, že si toho zaslouhuje; byl-li však uložen kázeňský trest snížení hodnosti o jeden stupeň, může tak příslušný náčelník nebo velitel učinit jen zcela výjimečně, nejpozději po uplynutí šesti měsíců od jeho uložení, a jen zasloužil-li si to příslušník pro mimořádný záslužný čin.

(3) Doba, na kterou byl příslušníku uložen kázeňský trest snížení hodnosti o jeden stupeň, se nezapočítává do doby výsluhy let v hodnosti (§ 10 odst. 1 písm. b)).

(4) Uložením kázeňského trestu není příslušník zbaven práva náležet k nábojnímu útvaru, kterou kázeňským přestupkem způsobil.

§ 31

Kázeňský trest nelze uložit, byl-li příslušník za týž skutek potrestán již soudem; byl-li kázeňský trest uložen dříve, zruší se s účinností ode dne uložení.

Hlava třetí

Doba služby a doba odpočinku

§ 32

Délka základní doby služby v týdnu

(1) Délku základní doby služby v týdnu stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky; přitom přihlíží k úpravě délky týdenní pracovní doby pracovníků v pracovním poměru.*)

(2) Služební orgán může stanovit příslušníku kratší dobu služby, jestliže o to příslušník požádá ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů a nebrání tomu důležitý zájem služby. Byla-li příslušníku stanovena kratší doba služby, náleží mu služební příjem odpovídající této kratší době služby.

§ 33

Rozvržení základní doby služby v týdnu

O rozvržení základní doby služby v týdnu rozhodují příslušné služební orgány; stanoví též začátek a konec základní doby služby v jednotlivých dnech.

§ 34

Nepřetržitý odpočinek mezi dvěma službami

(1) Základní doba služby v týdnu se rozvrhuje tak, aby příslušník měl mezi koncem jedné služby a začátkem následující služby nepřetržitý odpočinek v trvání alespoň 12 hodin a jednou v týdnu nepřetržitý odpočinek v trvání alespoň 32 hodin.

(2) Ministr vnitra Československé socialistické republiky může stanovit, ve kterých případech lze nepřetržitý odpočinek mezi dvěma službami výjimečně zkrátit až na šest hodin a nepřetržitý odpočinek v týdnu až na 24 hodin.

§ 35

Přestávky ve službě

Příslušník má nejdéle po každých pěti hodinách nepřetržitého výkonu služby nárok na přestávku na jídlo a oddech v trvání nejméně 15 minut. Jde-li o službu, jejíž výkon nemůže být přerušen, musí být příslušníku i bez přerušování výkonu služby zajištěna přiměřená doba pro jídlo a od-

dech. Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví, v jakém rozsahu se přestávky na jídlo a oddech započítávají do základní doby služby v týdnu.

§ 36

Služba konaná nad základní dobu služby v týdnu a služba v den nepřetržitého odpočinku v týdnu nebo ve svátek

(1) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, je příslušník povinen konat službu nad stanovenou základní dobu služby v týdnu a konat službu v den nepřetržitého odpočinku v týdnu nebo ve svátek; koná-li takovou službu v noci nebo koná-li ji v den nepřetržitého odpočinku v týdnu nebo ve svátek, náleží mu náhradní volno.

(2) Nocí se rozumí doba od 22 hodin do 6 hodin.

§ 37

Služba za mimořádných bezpečnostních opatření

(1) V době mimořádných bezpečnostních opatření lze příslušníku nařídit služební dosažitelnost nebo služební pohotovost.

(2) Náčelníci a velitelé jsou povinni zabezpečit příslušníkům při službě konané k provedení mimořádných bezpečnostních opatření stravování a při služební pohotovosti stravování a vhodné ubytování.

(3) Za dobu služební pohotovosti a za službu konanou k provedení mimořádných bezpečnostních opatření nad stanovenou základní dobu služby v týdnu náleží příslušníku zvláštní odměna.

(4) Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví podrobnosti o nařizování služební dosažitelnosti a služební pohotovosti a výši zvláštní odměny uvedené v předchozím odstavci; může též stanovit, v kterých dalších případech a v jakém rozsahu lze příslušníkům nařídit služební dosažitelnost.

§ 38

Vznik nároku na dovolenou

(1) Příslušník má nárok na dovolenou za kalendářní rok, jestliže v něm vykonával službu alespoň 75 dnů. Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví, které doby se posuzují jako doba výkonu služby.

(2) Za kalendářní rok, v němž vznikl služební poměr příslušníka, náleží mu poměrná část dovolené, i když nesplnil podmínku uvedenou v předchozím odstavci.

*) § 83 zákoníku práce a vyhláška č. 63/1968 Sb., o zásadách pro zkracování týdenní pracovní doby a pro zavádění provozních a pracovních režimů s pětidenním pracovním týdnem.

§ 39

Délka dovolené

(1) Základní výměra dovolené činí 30 kalendářních dnů. Tato výměra se prodlužuje o 14 kalendářních dnů příslušníku, který alespoň 14 kalendářních dnů dovolené využije k lázeňskému léčení na základě rozhodnutí lékařské komise.

(2) Poměrná část dovolené se určí tak, že za každý kalendářní měsíc trvání služebního poměru v kalendářním roce náleží jedna dvanáctina dovolené. Vznikl-li služební poměr nejpozději 15. den v měsíci, náleží příslušníku poměrná část dovolené i za tento kalendářní měsíc; za kalendářní měsíc, v němž služební poměr skončil, mu náleží poměrná část dovolené, jen jestliže v tomto měsíci trval služební poměr déle než 15 dnů.

Nástup a přerušení dovolené

§ 40

(1) Dovolená se zpravidla vyčerpává vcelku; poskytuje-li se výjimečně v částech, musí alespoň jedna část činit nejméně 14 kalendářních dnů.

(2) Dovolenu lze příslušníku poskytnout ještě před splněním podmínky stanovené v § 38 odst. 1. Jestliže však příslušník do konce kalendářního roku tuto podmínku nesplní, je povinen vrátit služební příjem, který mu byl vyplacen za dobu dovolené nebo za její poměrnou část, na niž mu nevznikl nárok; to neplatí v případě uvedeném v § 38 odst. 2.

(3) Nástup dovolené určuje příslušný náčelník nebo velitel, a to s přihlédnutím k zájmům služby i k oprávněným požadavkům příslušníka. Den nástupu dovolené musí být příslušníku oznámen nejméně 15 dnů předem; tato lhůta může být zkrácena, jestliže s tím příslušník souhlasí.

(4) Nástup dovolené je nutno určit tak, aby ji příslušník mohl vyčerpat zpravidla do konce kalendářního roku; jestliže příslušník ze služebních důvodů nebo pro důležité osobní překážky ve službě nemohl dovolenou v kalendářním roce vyčerpat, je příslušný náčelník nebo velitel povinen poskytnout mu ji tak, aby skončila nejpozději do 30. dubna příštího roku.

(5) Vyžaduje-li to důležitý zájem služby, může příslušný náčelník nebo velitel změnít příslušníku původně určený nástup dovolené nebo ho odvolat z dovolené; příslušník má nárok na náhradu nákladů, které mu bez jeho zavinění tím vznikly.

§ 41

(1) Je-li příslušník v době dovolené uznán neschopným služby pro nemoc nebo úraz, dovolená se mu přerušuje. Dovolená se přerušuje také nástupem mateřské dovolené.

(2) Případně-li v době dovolené příslušníka svátek na den, který je jinak jeho obvyklým dnem služby, nezapočítává se mu do dovolené.

§ 42

Služební příjem za dobu dovolené

(1) Příslušník má nárok za dobu dovolené na služební příjem v plné výši. Na požádání příslušníka mu musí být služební příjem splatný během dovolené vyplacen již před nastoupením dovolené.

(2) Příslušníku náleží za nevyčerpanou dovolenou nebo za její poměrnou část náhrada ve výši služebního příjmu odpovídajícího době nevyčerpané základní výměry dovolené, pokud dovolenou nebo její poměrnou část nemohl vyčerpat

- a) z naléhavých služebních důvodů,
- b) proto, že mu náčelník nebo velitel neurčil její nástup,
- c) pro překážky ve službě z důvodu obecného zájmu a pro důležité osobní překážky ve službě, nebo
- d) proto, že služební poměr skončil.

§ 43

Krácení dovolené

Za každý den neomluvené nepřítomnosti příslušníka ve službě krátí se mu dovolená o dva kalendářní dny; dovolená však nesmí být zkrácena na méně než sedm kalendářních dnů.

§ 44

Vliv skončení služebního poměru na dovolenou

(1) Příslušníku, jehož služební poměr skončil během kalendářního roku, náleží za tento rok poměrná část dovolené, i když nesplnil podmínku uvedenou v § 38 odst. 1.

(2) Skončil-li služební poměr příslušníka po vyčerpání dovolené nebo její části, je příslušník povinen vrátit služební příjem vyplacený mu za část dovolené, o kterou mu byla dovolená zkrácena; za dovolenou nebo její část, na kterou příslušníku nárok nevznikl, je příslušník povinen vrátit služební příjem, jen skončil-li služební poměr propuštěním podle § 100 odst. 1 písm. e) nebo f), odnětím hodnosti nebo ztrátou hodnosti.

§ 45

Dodatková dovolená

(1) Příslušník, který vykonává po celý kalendářní rok zdraví škodlivou nebo zvláště obtížnou službu, má nárok též na dodatkovou dovolenou v délce sedmi kalendářních dnů. Vykonává-li příslušník tuto službu jen po část roku, náleží mu poměrná část dodatkové dovolené.

(2) Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví, která služba je zdraví škodlivá nebo zvlášť obtížná.

(3) Za dodatkovou dovolenou nelze poskytnout náhradu podle § 42 odst. 2; tato dovolená musí být vždy vyčerpána, a to přednostně.

§ 46

Služební volno

(1) Jestliže příslušník nemůže pro překážky z důvodu obecného zájmu (výkon veřejných funkcí, občanských povinností a jiných úkonů v obecném zájmu) nebo pro důležité osobní překážky konat službu, má nárok na udělení služebního volna. Služební volno se poskytuje na nezbytně nutnou dobu.

(2) Příslušník, kterému bylo poskytnuto služební volno pro překážky ve službě z důvodu obecného zájmu, má po dobu tohoto služebního volna nárok na služební příjem, pokud mu podle zvláštních předpisů nebyla poskytnuta odměna nebo vyplacena náhrada služebního příjmu organizací, pro kterou je činný.

(3) Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví, ve kterých případech a v jakém rozsahu se poskytuje služební volno pro důležité osobní překážky ve službě a v jakém rozsahu náleží služební příjem po dobu tohoto služebního volna.

§ 47

Služební volno bez nároku na služební příjem

Příslušníku může být poskytnuto, jestliže o to požádá z vážných důvodů, služební volno na nezbytně nutnou dobu bez nároku na služební příjem.

Hlava čtvrtá

Náležitosti příslušníků, náhrady služebních výdajů a výchovné

§ 48

Náležitosti

(1) Příslušník má nárok na peněžní a naturální náležitosti. Peněžními náležitostmi jsou:

- a) služební příjem, jež tvoří funkční plat, hodnotní plat, přídavek za výsluhu let, příplatky a odměny,
- b) zvláštní jednorázové peněžní náležitosti.

(2) Služební příjem se stanoví především podle vykonávané funkce, dosažené kvalifikace a hodnoty, délky a povahy služby, její nebezpečnosti a zvýšené námahy spojené s jejím výkonem.

(3) Podmínky nároku na jednotlivé druhy náležitostí, jejich výši, výplatní termíny a další podrobnosti stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky po projednání s ministrem financí a ministrem práce a sociálních věcí Československé socialistické republiky.

§ 49

Splatnost služebního příjmu

(1) Služební příjem se vyplácí za celý kalendářní měsíc.

(2) Při skončení služebního poměru je služební příjem splatný v den skončení služebního poměru.

§ 50

Výplata služebního příjmu

(1) Služební příjem se vyplácí příslušníku zpravidla ve služební době a na pracovišti. Nemůže-li se příslušník dostavit k výplatě z vážných důvodů, popřípadě vykonává-li službu na vzdáleném pracovišti, zašle se mu služební příjem v den výplatního termínu nebo nejpozději v následující den na náklad a nebezpečí služebního orgánu.

(2) Na žádost příslušníka předloží mu služební orgán k nahlédnutí doklady, na jejichž základě byl jeho služební příjem vypočten.

§ 51

Zdanění služebního příjmu

Zdanění služebního příjmu daní ze mzdy se řídí obecnými právními předpisy.*]

§ 52

Srážky ze služebního příjmu

(1) Srážky ze služebního příjmu lze provést jen na základě písemného souhlasu příslušníka. Jinak lze ze služebního příjmu srazit jen

- a) daň ze mzdy,
- b) částky propadající státu v důsledku pravomocně uloženého nápravného opatření,
- c) částky postižené výkonem rozhodnutí nařízeným služebním orgánem, soudem nebo národním výborem (§ 123 odst. 3),
- d) přeplatky na dávkách nemocenského pojištění, pokud je příslušník povinen je vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí podle předpisů o nemocenském pojištění,
- e) neprávem přijaté částky dávek sociálního zabezpečení, pokud je příslušník povinen je vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí podle předpisů o sociálním zabezpečení,

*] Zákon č. 78/1952 Sb., o daní ze mzdy, ve znění pozdějších předpisů.

- f) nevyúčtovanou zálohu na náhradu cestovních, stěhovacích a jiných výdajů,
- g) při skončení služebního poměru služební příjem vyplacený příslušníku za dovolenou nebo její část, pokud je příslušník povinen jej vrátit,
- h) částky mateřského příspěvku, které je příslušnice povinna vrátit na základě vykonatelného rozhodnutí podle zákona o mateřském příspěvku.

(2) O výkonu rozhodnutí srážkami ze služebního příjmu a výchovného (§ 54 odst. 1) platí obecné právní předpisy.*) Naturální náležitosti a zvláštní jednorázové peněžní náležitosti jsou z výkonu rozhodnutí vyňaty.

(3) Pořadí srážek ze služebního příjmu se řídí předpisy platnými pro pracovníky v pracovním poměru.**)

§ 53

Náhrady výdajů poskytovaných příslušníku v souvislosti s výkonem služby

Příslušníku náleží náhrada cestovních, stěhovacích a jiných výdajů, které mu vzniknou při plnění služebních povinností; rovněž mu náleží náhrada za používání vlastních předmětů potřebných pro výkon služby, jestliže jich příslušník používá se souhlasem služebního orgánu. Podmínky nároku na náhradu těchto výdajů, její výši a bližší podrobnosti stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky po projednání s ministrem financí a ministrem práce a sociálních věcí Československé socialistické republiky.

§ 54

Výchovné a jednorázová peněžní výpomoc

(1) Příslušníku s nezaopatřenými dětmi náleží výchovné. Podmínky pro poskytování výchovného, jeho výši a bližší podrobnosti upravují zvláštní předpisy.***)

(2) V mimořádných, zvláště odůvodněných případech může být příslušníku na jeho žádost poskytnuta jednorázová peněžní výpomoc. O přiznání jednorázové peněžní výpomoci a její výši rozhodují ministři vnitra v oborech své působnosti.

§ 55

Zmocnění k přijetí služebního příjmu

Příslušník může k přijetí služebního příjmu písemně zmocnit jinou osobu. Manželu lze služební

příjem vyplatit jen na základě písemného zmocnění. Bez písemného zmocnění lze vyplatit služební příjem jiné osobě než příslušníku, jen pokud to stanoví zákon. Tato ustanovení se vztahují i na výplatu zvláštních jednorázových peněžních náležitostí, náhrad výdajů poskytovaných příslušníku v souvislosti s výkonem služby, výchovného a jednorázové peněžní výpomoci.

Hlava pátá

Bezpečnost a ochrana zdraví při výkonu služby

§ 56

Povinnosti služebních orgánů

(1) Péči o bezpečnost a ochranu zdraví příslušníků při výkonu služby zajišťují služební orgány.

(2) Služební orgány jsou zejména povinny

- a) dbát při tvorbě služebních předpisů požadavků bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby,
- b) kontrolovat dodržování předpisů, rozkazů a pokynů vydaných k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby,
- c) zjišťovat příčiny služebních úrazů a nemocí z povolání a soustavně vytvářet podmínky pro předcházení služebním úrazům a nemocem z povolání, jakož i onemocněním vznikajícím vlivem prostředí, v němž příslušník vykonává službu

(3) Služební orgány jsou povinny pečovat též o bezpečnost a ochranu zdraví všech osob, které se s jejich vědomím zdržují na pracovištích Sboru národní bezpečnosti.

(4) Předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby příslušníků vydává ministr vnitra Československé socialistické republiky.

§ 57

Povinnosti příslušníků

Příslušníci jsou zejména povinni

- a) dodržovat předpisy, rozkazy a pokyny vydané k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby,
- b) používat při výkonu služby předepsaných ochranných zařízení a ochranných služebních prostředků,

*) § 276 a násl. občanského soudního řádu, § 122 zákoníku práce a § 20 vl. nař. č. 66/1965 Sb., kterým se provádí zákoník práce.

**) § 122 odst. 2 zákoníku práce a § 20 vl. nař. č. 66/1965 Sb.

***) § 33 zák. č. 88/1968 Sb., o prodloužení mateřské dovolené, o dávkách v mateřství a o přidavcích na děti z nemocenského pojištění,

- c) účastnit se školení a výcviku prováděného ministerstvy vnitra v zájmu zvýšení bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby a podrobit se stanoveným zkouškám a lékařským prohlídkám,
- d) oznamovat náčelníkům nebo velitelům nedostatků a závady, které by mohly ohrozit bezpečnost a zdraví příslušníků při výkonu služby.

§ 58

Státní odborný dozor

Státní odborný dozor nad bezpečností a ochranou zdraví při výkonu služby upravují zvláštní předpisy.*)

Hlava šestá**Péče o příslušníky**

§ 59

Podmínky pro výkon služby

(1) Služební orgány vytvářejí příslušníkům podmínky pro řádný, hospodárný a pokud možno bezpečný výkon služby.

(2) Služební orgány jsou zejména povinny

- a) zajišťovat pro příslušníky zdravotnickou péči,
- b) zřizovat, udržovat a zlepšovat hygienická a sociální zařízení,
- c) pečovat o vzhled, úpravu a zlepšování pracovišť,
- d) vytvářet příznivé podmínky pro závodní stravování odpovídající zásadám správné výživy,
- e) zajišťovat řádné ubytování příslušníků,
- f) zřizovat a udržovat pro ně kulturní, rekreační a tělovýchovné zařízení.

Zvyšování kvalifikace příslušníků

§ 60

(1) Služební orgány jsou povinny pečovat o soustavné a plánovité zvyšování kvalifikace příslušníků, zejména nově přijatých a mladých příslušníků. Za tím účelem zejména

- a) zabezpečují vzdělání příslušníků ve školských zařízeních ministerstev vnitra,
- b) vysílají příslušníky ke studiu na jiných školách,
- c) umožňují příslušníkům studijní a praktickou činnost na příslušných odborných pracovištích za účelem získání a prohlubování potřebných odborných zkušeností.

(2) Služební orgány mohou příslušníkům, kteří studují na školách, s jejich souhlasem nebo na jejich žádost vhodně rozvrhnout základní dobu

služby v týdnu. Pro toto studium se příslušníkům poskytuje služební volno a hmotné zabezpečení v rozsahu a za podmínek, které stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky.

§ 61

(1) Sbor národní bezpečnosti může s příslušníkem uzavřít dohodu, kterou se Sbor národní bezpečnosti zavazuje umožnit příslušníkovi získání nebo zvýšení kvalifikace v denním studiu a příslušník se zavazuje setrvat po skončení studia ve služebním poměru alespoň po trojnásobek doby strávené studiem nebo uhradit Sboru národní bezpečnosti náklady spojené se získáním nebo zvyšováním kvalifikace nebo jejich část. Náhradu nákladů spojených se základní přípravou pro výkon služby nelze požadovat.

(2) Dohoda musí být uzavřena písemně a musí být v ní uvedeny

- a) druh kvalifikace a způsob jejího získání nebo zvýšení,
- b) doba, po kterou se příslušník zavazuje setrvat po skončení studia ve služebním poměru, a
- c) výše náhrady nákladů, které bude příslušník povinen uhradit, jestliže nesplní svůj závazek,

jinak je dohoda neplatná.

(3) Nesplnil-li příslušník svůj závazek jen zčásti, povinnost náhrady nákladů se poměrně snižuje.

(4) Povinnost náhrady nákladů zaniká zcela, jestliže služební poměr skončil propuštěním z něhož, kterého z důvodů uvedených v § 100 odst. 1 písm. a) až c).

(5) Výši náhrady nákladů, které lze na příslušníku požadovat, stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky; může též stanovit, ve kterých případech lze příslušníku náhradu nákladů zcela nebo zčásti prominout.

§ 62

Uložení svršků a dopravních prostředků

Služební orgány jsou povinny zajistit bezpečnou úschovu svršků a osobních předmětů, které příslušníci obvykle nosí do služby, jakož i obvyklých dopravních prostředků příslušníků, pokud jich používají k cestě do služby a zpět. Tuto povinnost mají i vůči všem ostatním osobám, pokud tyto osoby jsou pro ně činné na pracovištích Sboru národní bezpečnosti.

§ 63

Preventivní rehabilitace

(1) Preventivní rehabilitace v trvání 14 dnů v kalendářním roce se poskytuje

*) Zákon č. 174/1968 Sb., o státním odborném dozoru nad bezpečností práce.

- a) výkonným letcům, palubnímu obsluhujícímu personálu a pyrotechnikům, starším 40 let,
- b) všem příslušníkům starším 45 let,
- c) ostatním příslušníkům, stanoví-li to příslušná lékařská komise.

[2] Preventivní rehabilitace se neposkytne příslušníkům, u nichž bylo rozhodnuto o jejich propuštění, kteří požádali o uvolnění nebo u nichž to vylučuje jejich zdravotní stav. Preventivní rehabilitace nemustí být poskytnuta příslušníku v prvním roce jeho služebního poměru nebo v kalendářním roce, v němž účelu jeho preventivní rehabilitace bylo dosaženo poskytnutím lázeňské péče.

[3] Příslušník ztrácí nárok na preventivní rehabilitaci v kalendářním roce, nenastoupí-li ji nebo nevyčerpá-li ji ve stanoveném, popřípadě náhradním termínu. Náhradní termíny pro nástup preventivní rehabilitace se určí příslušníkům, kteří preventivní rehabilitaci nemohli nastoupit v původně stanoveném termínu ze služebních důvodů nebo ze závažných osobních nebo rodinných důvodů; náhradní termín může být též určen, jestliže příslušník z těchto důvodů vyčerpал preventivní rehabilitaci jen zčásti.

[4] Způsob provádění preventivní rehabilitace, její vztah k lázeňské péči a další podrobnosti stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky.

§ 64

Zabezpečení při neschopnosti k výkonu služby a ve stáří

Zabezpečení příslušníků při neschopnosti k výkonu služby z důvodů nemoci, úrazu, těhotenství a mateřství a zabezpečení při invaliditě a ve stáří upravují zvláštní předpisy.*)

§ 65

Péče o příslušníky se změněnou schopností k výkonu služby

[1] Jestliže schopnost příslušníka k výkonu služby je ze zdravotních důvodů trvale změněna, stanoví mu příslušná lékařská komise zdravotní klasifikaci a potřebné omezení pro výkon služby

[2] Příslušníka, jehož schopnost k výkonu služby je ze zdravotních důvodů trvale změněna nebo který podle posudku lékařské komise trvale pozbyl ze zdravotních důvodů schopnost vykonávat dosavadní funkci, nebo jenž by její výkon

byl na újmu jeho zdraví, jsou služební orgány povinny převést na funkci, která odpovídá jeho zdravotnímu stavu a je přiměřená jeho schopnostem, zkušenostem a dosavadnímu služebnímu zařazení, a vytvářet mu pro výkon služby podmínky vhodné vzhledem k jeho zdravotnímu stavu.

Zvláštní podmínky pro výkon služby příslušnic Sboru národní bezpečnosti

§ 66

[1] Příslušnice nesmí být ustanovena do funkce ani zařazována do služeb, jejichž výkon je pro ni fyzicky nepřiměřený, škodí jejímu organismu nebo ohrožuje její mateřské poslání. Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví po projednání s ministry zdravotnictví České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky funkce a služby zakázané všem příslušnicím, těhotným příslušnicím a matkám do konce devátého měsíce po porodu.

[2] Těhotná příslušnice nesmí být rovněž ustanovena do funkce ani zařazována do služeb, jejichž výkon podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství ze zdravotních důvodů tkvících v její osobě. To platí obdobně o matce do konce devátého měsíce po porodu.

§ 67

Těhotné příslušnice a příslušnice pečující o dítě mladší než jeden rok nesmějí být zařazovány do nočních služeb, do služeb konaných nad základní dobu služby v týdnu ani do služeb konaných k provedení mimořádných bezpečnostních opatření. Do výkonu služby k provedení mimořádných bezpečnostních opatření nesmějí být zařazovány též příslušnice, které pečují o děti mladší 15 let.

§ 68

[1] Vykonává-li těhotná příslušnice funkci, jejíž výkon je těhotným příslušnicím zakázán nebo podle lékařského posudku ohrožuje její těhotenství, jsou služební orgány povinny převést ji dočasně na funkci, která je pro ni vhodná a v níž může dosahovat stejného služebního příjmu jako v dosavadní funkci. To platí obdobně o matce do konce devátého měsíce po porodu.

[2] Dosahuje-li příslušnice ve funkci, na níž byla převedena, bez svého zavinění nižší služební příjem, poskytuje se jí na vyrovnání tohoto rozdílu vyrovnávací příspěvek podle předpisů o nemocenském pojištění.**)

*) Zákon č. 32/1957 Sb., o nemocenské péči v ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 88/1968 Sb., zákon č. 101/1964 Sb., o sociálním zabezpečení (§ 96 až 107).

**) § 5 zák. č. 88/1968 Sb.

§ 69

Těhotné příslušnice a příslušnice pečující o dítě mladší než osm let mohou být vysílány na služební cesty mimo obvod obce služebního působení nebo dočasně nebo trvale přeloženy do jiného místa služebního působení jen se svým souhlasem.

§ 70

(1) Služební orgány jsou povinny při zařazování do služby přihlížet též k potřebám příslušnic pečujících o děti.

(2) Služební orgány stanoví příslušnici pečující o dítě mladší než 15 let nebo těhotné příslušnici na její žádost kratší dobu služby nebo ji jinak vhodně upraví, nebrání-li tomu důležitý zájem služby.

(3) Příslušnici, které byla stanovena kratší doba služby, náleží služební příjem odpovídající této kratší době služby.

§ 71

(1) Nárok příslušnic na mateřskou dovolenou, další mateřskou dovolenou a na přestávky ke kojení se řídí předpisy platnými pro pracovníce v pracovním poměru.*)

(2) Požádá-li příslušnice služební orgán o poskytnutí dovolené tak, aby navazovala bezprostředně na skončení mateřské dovolené, je služební orgán povinen její žádosti vyhovět.

Hlava sedmá

Náhrada škody

Oddíl první

Odpovědnost příslušníků za škodu způsobenou

Sboru národní bezpečnosti

Obecná odpovědnost

§ 72

(1) Příslušník odpovídá Sboru národní bezpečnosti za škodu, kterou mu způsobil zaviněným porušením svých povinností při plnění služebních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním.

(2) Byla-li škoda způsobena také porušením povinností ze strany Sboru národní bezpečnosti, odpovědnost příslušníka se poměrně omezí.

(3) Zavinění příslušníka prokazuje příslušný služební orgán s výjimkou případů uvedených v § 75 a 76.

(4) O náhradě škody podle tohoto oddílu rozhoduje služební orgán.

*) § 157 až 161 zákoníku práce.

§ 73

Příslušník neodpovídá za škodu,

- a) která vyplývá z rizika řádného výkonu služby,
- b) kterou způsobil při odvracení nebezpečí hrozícího životu nebo zdraví nebo škody hrozící majetku, jestliže tento stav sám úmyslně nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem.

§ 74

Na příslušníka, který vědomě nezakročil proti hrozící škodě nebo neohlásil hrozící škodu [§ 23 odst. 2 písm. a) a b)], může služební orgán požadovat, aby přispěl k úhradě škody, která Sboru národní bezpečnosti byla způsobena, v rozsahu přiměřeném okolnostem případu, pokud ji není možno uhradit jinak. Přitom se přihledne zejména k tomu, co bránilo splnění povinností a jaký je společenský význam škody, jakož i k osobním a majetkovým poměrům příslušníka, který povinnost nesplnil. Výše náhrady škody nesmí však přesáhnout částku rovnající se trojnásobku jeho hrubého měsíčního služebního příjmu.

§ 75

Odpovědnost za schodek na svěřených hodnotách, které je příslušník povinen vyúčtovat

(1) Převzal-li příslušník na základě dohody o hmotné odpovědnosti odpovědnost za hodnoty svěřené k vyúčtování (hotovosti, ceniny, materiálové zásoby, zboží a jiné hodnoty), odpovídá za vzniklý schodek. V dohodách může být s příslušníky současně ujednáno, že budou-li vykonávat službu s více příslušníky, kteří uzavřeli dohodu o hmotné odpovědnosti, odpovídají s nimi za schodek společně.

(2) Dohoda o hmotné odpovědnosti musí být uzavřena písemně, jinak je neplatná.

(3) Příslušník se zproští odpovědnosti zcela, popřípadě zčásti, prokáže-li, že schodek vznikl zcela nebo zčásti bez jeho zavinění.

(4) Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví funkce, pro jejichž výkon je uzavření dohody o hmotné odpovědnosti nezbytné.

§ 76

Odpovědnost za ztrátu svěřených předmětů

Příslušník odpovídá za ztrátu součástí výstroje, výbroje, nástrojů a jiných předmětů, které mu byly svěřeny na písemné potvrzení. Této odpovědnosti se zproští, prokáže-li, že ztrátu nezavinil.

Rozsah náhrady škody**§ 77**

(1) Příslušník, který odpovídá za škodu, je povinen nahradit skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže ji neodčiní uvedením v předešlý stav.

(2) Výše náhrady škody způsobené z nedbalosti nesmí však přesáhnout u jednotlivého příslušníka trojnásobek jeho hrubého měsíčního služebního příjmu. Toto omezení neplatí, byla-li škoda způsobena v opilosti, kterou si příslušník sám přivodil, nebo na svěřených hodnotách, které je příslušník povinen vyúčtovat, nebo ztrátou svěřených předmětů.

(3) Byla-li škoda způsobena také Sborem národní bezpečnosti, je příslušník povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění.

(4) Odpovídá-li za škodu několik příslušníků, je každý z nich povinen hradit poměrnou část škody podle míry svého zavinění; způsobil-li některý z nich škodu úmyslně, odpovídá za celou škodu.

§ 78

(1) Při společné odpovědnosti za schodek se jednotlivým příslušníkům určí podíl náhrady podle poměru jejich hrubých služebních příjmů, přičemž služební příjem jejich náčelníka a jeho zástupce se započítává ve dvojnásobné výši.

(2) Podíl náhrady stanovený podle předchozího odstavce nesmí u jednotlivých příslušníků, s výjimkou náčelníka a jeho zástupce, přesáhnout částku rovnající se jejich hrubému měsíčnímu služebnímu příjmu. Neuhradí-li se takto určenými podíly celá škoda, jsou povinni uhradit zbytek náčelník a jeho zástupce podle poměru svých hrubých služebních příjmů.

(3) Zjistí-li se, že schodek nebo jeho část byla zaviněna některým ze společně odpovědných příslušníků, hradí schodek tento příslušník podle míry svého zavinění. Zbývající část schodku hradí všichni společně odpovědní příslušníci podíly určenými podle předchozích odstavců.

§ 79

Při určení výše škody na věci se vychází z její ceny v době poškození. Je-li stanovena maloobchodní cena, vychází se z této ceny a přihlíží se k případnému opotřebení věci.

§ 80

(1) Byla-li škoda způsobena z nedbalosti, lze určit výši náhrady škody nižší částkou, než je skutečná škoda, popřípadě než je trojnásobek hrubého měsíčního služebního příjmu. Jde-li o škodu způsobenou v opilosti nebo na svěřených hodnotách, které je příslušník povinen vyúčtovat, nebo

ztrátou svěřených předmětů, může náhradu škody nižší částkou určit pouze odvolací orgán nebo, jde-li o škodu způsobenou trestným činem, též soud.

(2) Při určování výše náhrady škody se přihlíží zejména k poměru příslušníka ke službě a k majetku v socialistickém vlastnictví, ke společenskému významu škody, k tomu, jak k ní došlo, a k osobním a majetkovým poměrům příslušníka.

§ 81

(1) Výši požadované náhrady škody určují služební orgány po projednání s příslušníkem tak, aby rozhodnutí o náhradě škody bylo příslušníku oznámeno zpravidla do jednoho měsíce ode dne, kdy bylo zjištěno, že škoda vznikla a že za ni příslušník odpovídá.

(2) Byla-li škoda způsobena trestným činem a příslušník není ochoten ji uhradit ve výši určené služebním orgánem, rozhodne služební orgán o povinnosti příslušníka uhradit škodu, jen jestliže o ní nerozhodl soud.

Oddíl druhý**Odpovědnost Sboru národní bezpečnosti
za škodu způsobenou příslušníkům****Obecná odpovědnost****§ 82**

(1) Byla-li příslušníku způsobena při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním škoda porušením právní povinnosti, odpovídá mu za ni Sbor národní bezpečnosti.

(2) Sbor národní bezpečnosti odpovídá příslušníku též za škodu, kterou mu způsobily porušením právní povinnosti v rámci plnění služebních úkolů služební orgány.

(3) O náhradě škody podle tohoto oddílu rozhoduje služební orgán.

§ 83

Prokáže-li služební orgán, že škodu zavinil také poškozený příslušník, odpovědnost Sboru národní bezpečnosti se poměrně omezí.

§ 84

(1) Sbor národní bezpečnosti je povinen uhradit příslušníku skutečnou škodu, a to v penězích, jestliže škodu neodčiní uvedením v předešlý stav. Jde-li o škodu na zdraví, platí pro způsob a rozsah její náhrady ustanovení o služebních úrazech s tím omezením, že nenáleží jednorázové mimořádné odškodnění a jednorázové odškodnění pozůstalých.

(2) Při určování výše škody na věci se vychází z její ceny v době poškození.

Odpovědnost za škodu při služebních úrazech a nemocích z povolání

§ 85

(1) Došlo-li při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním k poškození příslušníka na zdraví nebo k jeho smrti úrazem (dále jen „služební úraz“), odpovídá za škodu tím vzniklou Sbor národní bezpečnosti. Služebním úrazem není úraz, který se příslušníku přihodil na cestě do služby a zpět.

(2) Jako služební úraz se posuzuje též úraz, který příslušník utrpěl pro výkon služby.

(3) Za škodu způsobenou příslušníku nemocí z povolání odpovídá Sbor národní bezpečnosti, konal-li příslušník u něho službu naposledy před jejím zjištěním za podmínek, z nichž vzniká nemoc z povolání, kterou byl postižen. Nemocemi z povolání jsou nemoci uvedené v předpisech o sociálním zabezpečení, jestliže vznikly za podmínek tam uvedených.

§ 86

(1) Sbor národní bezpečnosti se zproští odpovědnosti zcela, prokáže-li, že

- a) škoda byla způsobena tím, že postižený příslušník svým zaviněním porušil předpisy, rozkazy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, ačkoli s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo
 - b) škodu si přivodil postižený příslušník svou opilstostí a Sbor národní bezpečnosti nemohl škodě zabránit,
- a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody.

(2) Sbor národní bezpečnosti se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že

- a) postižený příslušník porušil svým zaviněním předpisy, rozkazy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, ačkoli s nimi byl řádně seznámen, a že toto porušení bylo jednou z příčin škody,
- b) jednou z příčin škody byla opilstost postiženého příslušníka, nebo
- c) příslušníku vznikla škoda proto, že si počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ač neporušil předpisy, rozkazy nebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby, jednal lehkomyšlně a musel si přitom být vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem vědom, že si může přivodit úraz nebo nemoc z povolání.

(3) Zproští-li se Sbor národní bezpečnosti odpovědnosti zčásti, určí se část škody, kterou nese příslušník, podle míry jeho zavinění; v případech

uvedeném v předchozím odstavci pod písm. c) uhradí však Sbor národní bezpečnosti alespoň jednu třetinu škody.

(4) Při posuzování, zda příslušník porušil předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při výkonu služby [odstavec 1 písm. a) a odstavec 2 písm. a)], není možno dovolávat se jen všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

(5) Za lehkomyšlné jednání [odstavec 2 písm. c)] nelze považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika služby.

§ 87

Sbor národní bezpečnosti se nemůže zprostit odpovědnosti, utrpěl-li příslušník služební úraz

- a) při služebním zákroku nebo při službě konané k provedení mimořádných bezpečnostních opatření, nebo
- b) při odvracení nebezpečí hrozícího životu nebo zdraví nebo škody hrozící majetku, pokud příslušník tento stav sám úmyslně nevyvolal.

§ 88

Příslušníku, který utrpěl služební úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je Sbor národní bezpečnosti povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout náhradu za ztrátu na služebním příjmu, za bolest a za ztížení společenského uplatnění, za účelně vynaložené náklady spojené s léčením a za věcnou škodu, popřípadě též jednorázové mimořádné odškodnění.

§ 89

(1) Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po dobu neschopnosti příslušníka k službě se poskytuje v takové výši, aby spolu se služebním příjmem v nemoci nebo nemocenským se rovnala jeho čistému služebnímu příjmu před vznikem škody způsobené služebním úrazem nebo nemocí z povolání.

(2) Náhrada za ztrátu na služebním příjmu po skončení neschopnosti příslušníka k službě nebo při uznání plné (částečné) invalidity se poskytuje v takové výši, aby spolu s čistým služebním příjmem (výdělkem) příslušníka po úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s případným invalidním (částečným invalidním) důchodem poskytovaným z téhož důvodu se rovnala jeho čistému služebnímu příjmu před vznikem škody způsobené služebním úrazem nebo nemocí z povolání. Ke zvýšení invalidního důchodu pro bezmocnost ani k jeho snížení podle předpisů o sociálním zabezpečení se nepřihlíží.

(3) Náhrada za bolest a za ztížení společenského uplatnění se poskytuje jednorázově ve výši a za podmínek stanovených předpisy platnými pro praxi v pracovním poměru.*)

(4) Příslušníku, jehož schopnost k výkonu služby byla změněna nebo který byl uznán invalidním v důsledku služebního úrazu, který mu byl způsoben trestným činem, při služebním zákroku, při výkonu služby v leteckém provozu, při plnění zvláštních úkolů uložených služebními orgány nebo při práci s výbušninami, s chemickým, radioaktivním, vysoce virulentním, infekčním nebo jiným obdobně nebezpečným materiálem, náleží jednorázové mimořádné odškodnění ve výši nejméně 10 000 Kčs a nejvýše 45 000 Kčs. Jednorázové mimořádné odškodnění náleží za těchto podmínek též příslušníku, jehož schopnost k výkonu služby byla změněna nebo který byl uznán invalidním v důsledku nemoci z povolání.

§ 90

Jestliže příslušník následkem služebního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, je Sbor národní bezpečnosti povinen v rozsahu, ve kterém za škodu odpovídá, poskytnout náhradu účelně vynaložených nákladů spojených s jeho léčením, náhradu přiměřených nákladů spojených s pohřbem, náhradu nákladů na výživu pozůstalých a jednorázové odškodnění pozůstalých.

§ 91

(1) Náklady spojené s léčením a náklady spojené s pohřbem se hradí tomu, kdo tyto náklady vynaložil. Od nákladů spojených s pohřbem se odečte pohřebné poskytnuté podle předpisů o nemocenské péči.

(2) Náhrada nákladů na výživu pozůstalých náleží pozůstalým, kterým zemřelý výživu poskytoval nebo byl povinen poskytovat. Při výpočtu této náhrady se vychází z čistého služebního příjmu zemřelého. Náhrada nákladů náleží, pokud není uhrazena dávkami důchodového zabezpečení poskytovanými z téhož důvodu. Od těchto dávek se odečte částka, která odpovídá výši výchovného poskytovaného dříve na děti.**)

(3) Jednorázové odškodnění pozůstalých náleží manželu ve výši 3000 Kčs a dítěti, které má nárok na sirotčí důchod, ve výši 5000 Kčs. V odůvodněných případech lze jednorázové odškodnění pozůstalých v úhrnné výši 3000 Kčs přiznat též rodičům zemřelého příslušníka.

§ 92

(1) Sbor národní bezpečnosti může výjimečně, pŕijde-li o pŕípad zvláštního zŕetele hodný, poskytnout

nout manželu, dítěti, které má nárok na sirotčí důchod, popŕípadě rodičům zemřelého pŕíspěvek ve výši jednorázového odškodnění pozůstalých, i když za služební úraz nebo nemoc z povolání neodpovídá.

(2) Určování výše jednorázového mimořádného odškodnění upraví a postup služebních orgánů při projednávání a určování náhrady škody a další podrobnosti stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky; může též stanovit potřebné odchylky pro poskytování náhrady za bolest, a v kterých případech lze poskytnout jednorázové odškodnění pozůstalých vyšší částkou.

§ 93

Jestliže Sbor národní bezpečnosti poškozenému nahradil škodu, má nárok na náhradu vůči tomu, kdo poškozenému za takovou škodu odpovídá podle občanského zákoníku, a to v rozsahu odpovídajícím míře této odpovědnosti vůči poškozenému a do výše nároků na náhradu škody podle občanského zákoníku, pokud nebylo předem dohodnuto jinak.

§ 94

Změnil-li se podstatně poměry poškozeného, které byly rozhodující pro určení výše náhrady škody, může se poškozený i Sbor národní bezpečnosti domáhat změny v úpravě svých práv, popŕípadě povinností.

§ 95

Odpovědnost za škodu na odložených věcech

(1) Sbor národní bezpečnosti odpovídá za škodu na věcech, které na jeho pracovištích příslušník odložil při výkonu služby nebo v přímé souvislosti s ním na určeném nebo obvyklém místě.

(2) Za věci, které příslušníci do služby obvykle nenosí a které nebyly služebním orgánem převzaty do zvláštní úschovy, odpovídá Sbor národní bezpečnosti jen do částky 1000 Kčs. Jestliže škoda na těchto věcech byla způsobena jiným příslušníkem nebo pracovníkem činným na pracovištích Sboru národní bezpečnosti nebo jestliže služební orgán převzal tyto věci do zvláštní úschovy, hradí Sbor národní bezpečnosti škodu bez omezení.

(3) Sbor národní bezpečnosti se zproští odpovědnosti zčásti, prokáže-li, že ke škodě došlo též zaviněným porušením služební povinnosti ze strany příslušníka.

(4) Nárok na náhradu škody zanikne, jestliže příslušník ji neohlásil služebnímu orgánu bez zbytečného odkladu nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dověděl.

*) Vyhl. č. 32/1965 Sb., o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění, ve znění vyhl. č. 84/1967 Sb.

**) Zákon č. 32/1957 Sb.

§ 96

Odpovědnost za škodu na věci při služebním zákroku a při mimořádných bezpečnostních opatřeních

Utrpěl-li příslušník škodu na věci při služebním zákroku nebo při službě konané k provedení mimořádných bezpečnostních opatření, odpovídá za ni Sbor národní bezpečnosti.

§ 97

Odpovědnost při odvracení škody

Příslušník, který při odvracení nebezpečí hrozcího životu nebo zdraví nebo škody hrozící majetku utrpěl škodu na věci, má nárok vůči Sboru národní bezpečnosti na její náhradu, jakož i na náhradu účelně vynaložených nákladů, jestliže tento stav sám nevyvolal a počínal si přitom způsobem přiměřeným okolnostem.

Hlava osmá

Skončení služebního poměru a nároky s ním souvisící

§ 98

Skončení služebního poměru

(1) Služební poměr končí

- a) uvolněním,
- b) propuštěním,
- c) odnětím hodnosti,
- d) ztrátou hodnosti,
- e) úmrtím příslušníka.

(2) Služební poměr sjednaný na určitou dobu končí též uplynutím této doby.

§ 99

Uvolnění

(1) Příslušník musí být uvolněn ze služebního poměru, jestliže o to požádá. Žádost musí být písemná, a žádá-li příslušník o uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů, musí být v ní uveden též důvod pro uvolnění.

(2) Jde-li o uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů (např. ze zdravotních důvodů, proto, že příslušník vznikne nárok na starobní důchod, proto, že následuje manželka do nového bydliště, proto, že není využíváno jeho kvalifikace, u příslušnice též při uvolnění z důvodu těhotenství nebo péče o dítě), skončí služební poměr uplynutím tří kalendářních měsíců a v ostatních případech uplynutím devíti kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak.

(3) Rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním oznámí služební orgán příslušníku do jednoho měsíce ode dne doručení jeho žádosti. Neučiní-li tak, skončí služební poměr uvolněním ve lhůtě uvedené v žádosti. Není-li lhůta v žádosti uvedena, skončí služební poměr uplynutím tří kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak.

(4) Nebylo-li rozhodnutí o skončení služebního poměru uvolněním oznámeno příslušníku do jednoho měsíce ode dne doručení jeho žádosti a byl-li v žádosti uveden důvod pro uvolnění, posuzuje se uvolnění jako uvolnění ze závažných osobních nebo rodinných důvodů.

(5) Požádal-li příslušník o uvolnění ve zkušební době, skončí služební poměr uplynutím jednoho kalendářního měsíce následujícího po dni doručení žádosti, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak, vždy však nejpozději uplynutím zkušební doby.

Propuštění

§ 100

(1) Příslušník může být propuštěn ze služebního poměru,

- a) jestliže pro něj není v důsledku zásadních organizačních změn schválených Radou obrany státu ve Sboru národní bezpečnosti jiné zařazení,
- b) jestliže je podle posudku lékařské komise ze zdravotních důvodů trvale neschopný k výkonu jakékoliv služby nebo jestliže jeho schopnost k výkonu služby je změněna a příslušníka nelze převést na funkci, jejíž výkon by nebyl na újmu jeho zdraví,
- c) splňuje-li podmínky nároku na starobní důchod,
- d) jestliže byl při služebním hodnocení hodnocen jako nevyhovující a není způsobilý zastávat jinou, méně odpovědnou funkci,
- e) jestliže porušil služební přísahu, služební povinnost nebo pravomoc veřejného činitele zvláště hrubým způsobem a jeho ponechání ve služebním poměru by bylo na újmu důležitých zájmů služby, nebo
- f) jestliže byl pravomocně odsouzen pro trestný čin k nepodmíněnému trestu odnětí svobody.

(2) O propuštění příslušníka z důvodů uvedených v předchozím odstavci písm. d), e) a f) může být rozhodnuto pouze do dvou měsíců ode dne, kdy služební orgán důvod propuštění zjistil, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy tento důvod vznikl; v těchto lhůtách musí být rozhodnutí příslušníku též oznámeno.

(3) Propuštění příslušníka z některého z důvodů uvedených v odstavci 1 písm. a), b), d) a e) je služební orgán povinen předem projednat se zvláštní komisí zřízenou podle § 18 odst. 4.

§ 101

(1) Rozhodnutí o propuštění musí být vyhotoveno písemně a musí být v něm uveden důvod propuštění se skutečnostmi jej zakládajícími, jinak je neplatné.

(2) Při propuštění končí služební poměr uplynutím tří kalendářních měsíců, a jde-li o propuštění ve zkušební době, uplynutím jednoho kalendářního měsíce ode dne oznámení rozhodnutí o propuštění, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak, vždy však nejpozději uplynutím zkušební doby.

(3) Jestliže příslušník porušil služební přísahu, služební povinnost nebo pravomoc veřejného činitele úmyslně nebo jestliže úmyslně spáchal trestný čin, pro nějž byl pravomocně odsouzen, lze skončit služební poměr propuštěním podle § 100 odst. 1 písm. e) nebo f) dnem oznámení rozhodnutí o propuštění.

§ 102

Zákaz propuštění v ochranné době

(1) Příslušník nesmí být propuštěn ze služebního poměru v ochranné době, to je v době,

- a) kdy byl uznán dočasně neschopným služby pro nemoc nebo úraz, pokud si tuto neschopnost úmyslně nezpůsobil,
- b) od podání návrhu na ústavní ošetřování nebo od povolení lázeňského léčení až do dne jeho skončení; při onemocnění tuberkulózou nebo nemocí z povolání se tato doba prodlužuje o šest měsíců po propuštění z ústavního ošetřování,
- c) kdy je dlouhodobě plně uvolněn pro výkon veřejné funkce, nebo
- d) kdy je příslušnice těhotná nebo kdy příslušnice trvale pečuje alespoň o jedno dítě mladší než jeden rok nebo jde-li o osamělou příslušnici, o dítě mladší než tři roky.

(2) Zákaz propuštění se nevztahuje na propuštění z důvodů uvedených v § 100 odst. 1 písm. e) a f) a na propuštění ve zkušební době.

(3) Bylo-li rozhodnutí o propuštění oznámeno příslušníku před počátkem ochranné doby a služební poměr by měl skončit v této době, ochranná doba se do tříměsíční lhůty uvedené v § 101 odst. 2 nezapočítává, ledaže příslušník prohlásí, že na prodloužení služebního poměru netrvá.

§ 103

Nároky po zrušení rozhodnutí o skončení služebního poměru

Zruší-li se na základě odvolání příslušníka rozhodnutí o skončení služebního poměru, služební poměr trvá a příslušníku náleží i nadále všechny dosavadní náležitosti. Oznámí-li příslušník nejpozději před vydáním rozhodnutí o zrušení, že netrvá na dalším výkonu služby, platí, pokud se nedohodne se služebním orgánem jinak, že jeho služební poměr končí uvolněním ze závažných osobních důvodů uplynutím tří kalendářních měsíců následujících po dni oznámení původního rozhodnutí o skončení služebního poměru.

§ 104

Odnětí a ztráta hodnosti

Byla-li příslušníku odňata hodnost nebo došlo-li u něho ke ztrátě hodnosti na základě rozhodnutí soudu, končí jeho služební poměr dnem, kdy rozhodnutí o odnětí hodnosti nebo o ztrátě hodnosti nabylo právní moci.

§ 105

Skončení služebního poměru příslušníka přijatého na určitou dobu

(1) Byl-li příslušník přijat do služebního poměru na určitou dobu, končí jeho služební poměr uplynutím této doby. Pokračuje-li však příslušník po uplynutí této doby s vědomím služebního orgánu ve výkonu služby, platí, že se tento služební poměr změnil ve služební poměr na dobu neurčitou, pokud se služební orgán s příslušníkem nedohodne jinak.

(2) Příslušníka, který byl přijat do služebního poměru na určitou dobu, lze před uplynutím této doby uvolnit ze služebního poměru jen ze závažných osobních nebo rodinných důvodů; propustit ho lze z důvodů uvedených v § 100 s výjimkou důvodu uvedeného v odstavci 1 písm. c).

§ 106

Potvrzení o zaměstnání a služební posudky

(1) Při skončení služebního poměru je služební orgán povinen vydat příslušníku posudek o jeho služební činnosti a potvrzení o zaměstnání, ve kterém musí být uvedena zejména doba jeho trvání, dosažená kvalifikace a zda, v jaké výši, v jakém pořadí a v čí prospěch jsou prováděny za služebního příjmu příslušníku srážky.

(2) Podává-li služební orgán jiné organizaci nebo státnímu orgánu posudek o služební činnosti příslušníka, musí oznámit jeho obsah příslušníku a na požádání mu vydat jeho opis.

§ 107

Umísťování v občanském povolání

(1) Příslušníci, jejichž služební poměr skončil propuštěním nebo uvolněním ze závažných osobních nebo rodinných důvodů a jimž ke dni skončení služebního poměru nevznikl nárok na starobní nebo invalidní důchod, mají právo požadovat, aby jim bylo zabezpečeno umístění v občanském povolání přiměřené jejich vzdělání, praktickým zkušenostem a schopnostem a umožněna příprava pro zvolené občanské povolání péčí státu.

(2) Povinnost zabezpečit příslušníkům umístění a přípravu pro občanské povolání podle předchozího odstavce náleží, jde-li o příslušníky v oboru působnosti ministra vnitra Československé socialistické republiky, vládě Československé socialistické republiky, a jde-li o ostatní příslušníky, vládě České socialistické republiky nebo vládě Slovenské socialistické republiky. Tuto povinnost plní vlády prostřednictvím ministerstev vnitra; zúčastněné orgány státní správy plní přitom úkoly stanovené jim příslušnou vládou.

§ 108

Odchodné

(1) Příslušníku, jehož služební poměr skončil uvolněním nebo propuštěním, náleží odchodné. V případech hodných zvláštního zřetele lze odchodné též přiznat, skončí-li služební poměr odnětím hodnosti nebo ztrátou hodnosti. Odchodné nenáleží příslušníku, který po skončení služebního poměru je přijat do služebního poměru k ozbrojeným silám nebo ke Sboru nápravné výchovy.

(2) Odchodné se poskytuje podle délky trvání služebního poměru a důvodu uvolnění nebo propuštění až do výše šestinásobku hrubého měsíčního služebního příjmu. Blíže podmínky pro poskytování odchodného stanoví a určování jeho výše v jednotlivých případech upraví ministr vnitra Československé socialistické republiky.

§ 109

Platové vyrovnání

(1) Příslušníku, jehož služební poměr skončil uvolněním ze závažných osobních nebo rodinných důvodů nebo propuštěním s výjimkou propuštění pro odsouzení za úmyslný trestný čin, náleží platové vyrovnání, jestliže jeho služební poměr trval a espoň deset let a příslušník nepobírá důchod ze sociálního zabezpečení nebo příspěvek za službu; za těchto podmínek lze v případech hodných zvláštního zřetele přiznat příslušníku plnou výhradu, a když mu podle ustanovení předchozí části věty nenáleží.

(2) Platové vyrovnání do výše posledního čistého měsíčního služebního příjmu poskytuje Sbor národní bezpečnosti od nástupu občanského povolání, popřípadě od počátku přípravy na to o povolání, povolené služebním orgánem, do uplynutí dvou let od skončení služebního poměru.

Příspěvek za službu

§ 110

(1) Příspěvek za službu (dále jen „příspěvek“) náleží za podmínek dále uvedených příslušníku, jehož služební poměr skončil uvolněním nebo propuštěním z některého z důvodů uvedených v § 100 odst. 1 písm. a) až d).

(2) V případech hodných zvláštního zřetele lze příspěvek též přiznat, skončí-li služební poměr propuštěním z jiných důvodů, než které jsou uvedeny v předchozím odstavci, nebo skončí-li odnětím hodnosti nebo ztrátou hodnosti.

(3) Příspěvek se neposkytne, popřípadě jeho výplata se zastaví, jestliže příslušník je znovu přijat do služebního poměru nebo je přijat do služebního poměru k ozbrojeným silám nebo ke Sboru nápravné výchovy.

(4) Příspěvek nenáleží po dosažení věku 60 let.

§ 111

(1) Příspěvek činí

- a) 20 % služebního příjmu, jestliže příslušník konal službu ve Sboru národní bezpečnosti po dobu nejméně 15 let a dosáhl věku alespoň 40 let, a pokud jde o výkonného letce nebo o příslušníka ve funkci zvláštní povahy nebo zvláštního stupně nebezpečnosti, bez ohledu na věk;
- b) 30 % služebního příjmu, jestliže příslušník konal službu ve Sboru národní bezpečnosti po dobu nejméně 20 let nebo ji konal po dobu kratší, ale podílel se na intenzivní výstavbě Sboru národní bezpečnosti a dosáhl věku alespoň 45 let.

(-) Příspěvek podle předchozího odstavce nesmí však překročit částku odpovídající maximální v 50 % částečného invalidního důchodu účastníků odboje.

(-) Příspěvek se zvyšuje účastníkům odboje; o to o zvýšení může být překročena hranice stanovená v odstavci 2.

§ 112

Příspěvek se vyměruje z posledního hrubého měsíčního služebního příjmu příslušníka před skončením služebního poměru nebo, jestliže je to pro něj výhodnější, z jeho průměrného hrubého měsíčního služebního příjmu za posledních pět kalendářních roků před skončením služebního poměru.

§ 113

(1) Při souběhu příspěvku s výdělkem krátí se příspěvek o částku, o kterou součet příspěvku a hrubého měsíčního výdělku přesahuje výši služebního příjmu, z něhož byl příspěvek vyměřen.

(2) Při souběhu nároku na příspěvek a na starobní nebo invalidní (částečný invalidní) důchod podle předpisů o sociálním zabezpečení náleží oprávněnému podle jeho volby buď důchod nebo příspěvek.

§ 114

(1) Rozsah zvýšení příspěvku účastníkům odboje podle § 111 odst. 3 a podrobnosti o poskytování příspěvku stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky.

(2) Ministři vnitra mohou odstraňovat tvrdosti, které by se vyskytly při provádění předchozích ustanovení o příspěvku.

(3) Vláda Československé socialistické republiky může se zřetelem k vývoji životních nákladů stanovit k příspěvku zvláštní přídavek, popřípadě upravit pro oprávněné způsob krácení příspěvku výhodněji.

§ 115

Úmrtné

Skončí-li služební poměr úmrtím příslušníka, náleží pozůstalým úmrtné. Výši úmrtného a okruh pozůstalých, kterým úmrtné náleží, stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky. Nároky pozůstalých podle § 90 zůstávají nedotčeny.

Hlava devátá

Odvolání a řízení o odvolání

§ 116

Odvolání

(1) Proti rozhodnutí služebního orgánu může příslušník podat odvolání do 15 dnů, a jde-li o odvolání proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nebo o propuštění ve zkušební době, do sedmi dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Odvolání může příslušník podat též proti služebnímu hodnocení, potvrzení o zaměstnání a služebnímu posudku ve lhůtě 15 dnů ode dne, kdy byl s jejich obsahem seznámen. Odvolání se podává u služebního orgánu, který rozhodnutí vydal, písemně nebo ústně do protokolu.

(2) Podání odvolání nemá odkladný účinek s výjimkou odvolání proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nebo o náhradě škody.

(3) Nejde-li o odvolání proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, může služební orgán, kte-

rý napadené rozhodnutí vydal, odvolání sám vyhovět; neučiní-li tak, je povinen bez odkladu, nejpozději však do 30 dnů od podání odvolání, předložit odvolání orgánu příslušnému k rozhodnutí o odvolání (dále jen „odvolací orgán“).

(4) Proti rozhodnutí o odvolání se nelze odvolat.

§ 117

Odvolací orgán

(1) Odvolacím orgánem je služební orgán nejbližší nadřízený služebnímu orgánu, který napadené rozhodnutí vydal.

(2) Odvolací orgán je povinen rozhodnout o odvolání bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 60 dnů ode dne podání odvolání, a to po předchozím projednání v poradní komisi. Nebylo-li možno rozhodnout v této lhůtě, musí být příslušník uvědoměn o důvodech, pro které nemohlo být rozhodnuto, a musí mu být sdělena doba, během níž se o odvolání rozhodne.

(3) Proti rozhodnutí ministra vnitra, nejde-li o rozhodnutí o odvolání, lze podat rozklad. O rozkladu rozhoduje ministr vnitra. Pro rozklad a řízení o něm platí ustanovení o odvolání.

§ 118

Poradní komise

(1) Poradní komise se skládá z předsedy, jeho zástupce a z dalších nejméně sedmi členů. Odvolání projednávají poradní komise v senátech, které určí její předseda; senáty musí být nejméně tříčlenné.

(2) Členem poradní komise může být příslušník, který je příkladem v plnění služebních povinností a má dostatečné znalosti a zkušenosti pro řádný výkon této funkce.

(3) Z účasti na jednání v senátu je vyloučen člen, u něhož s ohledem na jeho vztah k projednávané věci nebo k účastníkovi lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti. O tom, zda je člen komise z jednání v senátu vyloučen, rozhoduje její předseda.

(4) Poradní komise zřizují a předsedu, zástupce a další členy jmenují v oborech své působnosti ministři vnitra; přihlížejí přitom zejména k organizačnímu uspořádání Sboru národní bezpečnosti.

Řízení o odvolání

§ 119

Odvolací orgán je povinen zjistit přesně a úplně skutečný stav věci a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí; přitom musí být příslušníkovi dána možnost k těmto podkladům se vyjádřit.

§ 120

Rozhodnutí odvolacího orgánu musí být vyhotoveno písemně a doručeno účastníkům řízení. Rozhodnutí musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení o tom, že toto rozhodnutí je konečné.

§ 121

(1) Pokud příslušník v důsledku nesprávného poučení nebo proto, že nebyl poučen vůbec, podal odvolání po uplynutí zákonem stanovené lhůty nebo u nepříslušného služebního nebo odvolacího orgánu, má se za to, že jej podal včas a u příslušného orgánu, jestliže tak učinil nejpozději do tří měsíců ode dne, kdy mu bylo rozhodnutí oznámeno.

(2) Odvolací orgán může prominout zmeškání lhůty, jestliže k němu došlo ze závažných důvodů, příslušník o to požádá do 15 dnů ode dne, kdy pominul důvod zmeškání, a zároveň podá odvolání.

§ 122

Ministr vnitra Československé socialistické republiky podrobněji upraví řízení o odvolání.

§ 123

Pravomocné a vykonatelné rozhodnutí

(1) Rozhodnutí služebního orgánu, proti němuž již nelze podat odvolání (rozklad), je v právní moci.

(2) Rozhodnutí je vykonatelné, jestliže proti němu nelze podat odvolání (rozklad) nebo jestliže odvolání (rozklad) nemá odkladný účinek.

(3) Nebyla-li splněna ve stanovené lhůtě povinnost k peněžitému plnění uložená vykonatelným rozhodnutím, může toto rozhodnutí v jednodušších případech vykonat služební orgán, jinak je na návrh oprávněného vykoná soud nebo národní výbor.

Mimořádné opravné prostředky

§ 124

(1) Zjistí-li se dodatečně, že pravomocné rozhodnutí je v rozporu s právními předpisy, může je ministr vnitra v oboru své působnosti zrušit. Ministr vnitra rozhodne ve věci samé.

(2) Pravomocné rozhodnutí o skončení služebního poměru může ministr vnitra zrušit jen na návrh příslušníka, v ostatních případech též z vlastního podnětu.

(3) Pravomocné rozhodnutí lze zrušit do tří let od nabytí právní moci.

§ 125

(1) Jestliže se dodatečně zjistily mimořádné závažné okolnosti, které příslušník nemohl bez své viny v řízení uplatnit a které odůvodňují podstatně příznivější rozhodnutí v jeho prospěch, může služební orgán na jeho návrh zrušit své pravomocné rozhodnutí. Pravomocné rozhodnutí odvolacího orgánu (orgánu, který rozhodoval o rozkladu) může zrušit tento orgán, jsou-li splněny podmínky předchozí věty.

(2) Orgán, který rozhodnutí zrušil, rozhodne ve věci samé.

(3) Návrh na zrušení rozhodnutí podle odstavce 1 může příslušník podat pouze do tří měsíců ode dne, kdy se dověděl o okolnostech odůvodňujících navrhovanou změnu, nejpozději však do tří let od nabytí právní moci rozhodnutí.

ČÁST DRUHÁ**SLUŽEBNÍ POMĚR PŘÍSLUŠNÍKŮ SBORŮ****NÁPRAVNÉ VÝCHOVY**

§ 126

Ustanovení tohoto zákona se vztahují též na služební poměr příslušníků Sborů nápravné výchovy s těmito odchylkami:

- a) kde se v tomto zákoně mluví o Sboru národní bezpečnosti, rozumějí se jím Sbory nápravné výchovy;
- b) působnost, která podle tohoto zákona přísluší ministru vnitra Československé socialistické republiky a ministru vnitra České socialistické republiky nebo Slovenské socialistické republiky, přísluší ministrům spravedlnosti České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky;
- c) příslušníci Sboru nápravné výchovy jsou ve služebním poměru k Sboru nápravné výchovy České socialistické republiky nebo k Sboru nápravné výchovy Slovenské socialistické republiky; působnost podle § 2 odst. 2 tohoto zákona vykonávají ministři spravedlnosti České socialistické republiky a Slovenské socialistické republiky a v rozsahu jimi stanoveném další orgány Sboru nápravné výchovy, náčelníci a velitelé též v případech stanovených tímto zákonem.

ČÁST TŘETÍ**SPOLEČNÁ USTANOVENÍ O ŘÍZENÍ**

§ 127

Právní úkon

(1) Služební orgán je povinen oznámit rozhodnutí (vyhlásit písemný rozkaz) příslušníku, jehož

se týká. Rozhodnutí musí obsahovat výrok, odůvodnění a poučení, u kterého orgánu a v jaké lhůtě lze podat odvolání proti rozhodnutí. Písemné vyhotovení rozhodnutí (písemný rozkaz) není třeba příslušníku doručit s výjimkou případů, které stanoví ministr vnitra Československé socialistické republiky. Ministr vnitra Československé socialistické republiky může též podrobněji upravit řízení předcházející rozhodnutí služebního orgánu.

(2) Příslušník činí podání služebnímu orgánu, jehož se týká. Podání může být oznámeno ústně do protokolu nebo učiněno písemně. Písemně musí být podání učiněno, stanoví-li to tento zákon. Služební orgán je povinen o věci rozhodnout bez zbytečného odkladu.

§ 128

Neplatnost právního úkonu příslušníka

(1) Neplatný je právní úkon,

- a) který nebyl učiněn svobodně, vážně, určitě nebo srozumitelně,
- b) kterým se příslušník předem vzdává svých práv,
- c) učinil-li jej příslušník jednající v duševní poruše, která ho činí k tomuto právnímu úkonu neschopným,
- d) nemá-li ten, kdo jej učinil, způsobilost k právním úkonům.

(2) Právní úkony, které nebyly učiněny formou předepsanou tímto zákonem, jsou neplatné, jen stanoví-li to výslovně tento zákon.

(3) Vztahuje-li se důvod neplatnosti jen na část právního úkonu, je neplatná jen tato část, pokud z povahy právního úkonu, z jeho obsahu nebo z okolností, za nichž k němu došlo, nevyplyvá, že tuto část nelze oddělit od ostatního obsahu.

§ 129

Promlčení a zánik práv (nároků)

(1) Právo se promlčí, jestliže nebylo uplatněno v době v tomto zákoně stanovené. K promlčení se přihlídně, jen jestliže se ten, vůči němuž se právo uplatňuje, promlčení dovolá; v takovém případě nelze promlčené právo tomu, kdo je uplatňuje, přiznat.

(2) K zániku práva proto, že nebylo ve stanovené lhůtě vykonáno, dochází jen v případech uvedených v § 30 odst. 1, § 95 odst. 4 a § 100 odst. 2; k zániku práva se přihlídně, i když to není v řízení namítáno.

(3) Jestliže příslušník uplatní své právo a v zahájeném řízení řádně pokračuje, promlčecí doba po dobu řízení neběží. Totéž platí i o právu, které bylo pravomocně přiznáno a pro které se vede řízení k výkonu rozhodnutí.

(4) Právo uplatňuje příslušník podáním u služebního orgánu, služební orgán rozhodnutím (písemným rozkazem).

Promlčecí doba

§ 130

(1) Promlčecí doba počíná běžet ode dne, kdy právo mohlo být uplatněno poprvé.

(2) Bylo-li dohodnuto plnění ve splátkách, počíná běžet promlčecí doba jednotlivých splátek ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro nesplnění některé ze splátek splatnou celá dlužná částka, počne běžet promlčecí doba ode dne splatnosti nesplněné splátky.

§ 131

(1) Pokud není dále stanoveno jinak, promlčují se peněžité nároky ze služebního poměru za jeden rok.

(2) Jde-li o právo na náhradu škody, počne běžet jednorozhodná promlčecí doba ode dne, kdy se poškozený doví o škodu a o tom, kdo za ni odpovídá. Nejpozději se právo na náhradu škody promlčí za tři roky, a jde-li o škodu způsobenou úmyslně, za deset let ode dne, kdy škoda vznikla; to neplatí, jde-li o škodu na zdraví.

§ 132

(1) Bylo-li právo přiznáno pravomocným rozhodnutím, promlčuje se za deset let ode dne, kdy mělo být podle rozhodnutí plněno. Bylo-li právo tím, kdo je povinen plnit, písemně uznáno co do důvodu i výše, promlčuje se za deset let ode dne, kdy k uznání došlo; byla-li však v uznání uvedena lhůta k plnění, běží promlčecí doba od uplynutí této lhůty. Právo zajištěné omezením převodu nemovitosti se promlčuje za deset let.

(2) Stejná promlčecí doba platí i pro jednotlivé splátky, na něž bylo plnění v rozhodnutí nebo v uznání práva rozloženo; promlčecí doba u jednotlivých splátek počíná běžet ode dne jejich splatnosti. Stane-li se pro nesplnění některé ze splátek splatnou celá dlužná částka, počne běžet deseti-letá promlčecí doba ode dne splatnosti nesplněné splátky.

(3) Úroky a opětuující se plnění pravomocně přiznaná nebo písemně uznaná, jejichž splatnost nastala po právní moci rozhodnutí nebo po uznání, se promlčují za tři roky ode dne jejich splatnosti.

§ 133

Neoprávněný majetkový prospěch

(1) Získá-li příslušník neoprávněný majetkový prospěch na úkor majetku spravovaného služebním orgánem nebo Sbor národní bezpečnosti na úkor příslušníka, musí jej vydat.

(2) Neoprávněným majetkovým prospěchem je prospěch získaný plněním bez právního důvodu nebo plněním na základě neplatného právního úkonu.

(*) Vracení neprávem vyplacených částek může však služební orgán na příslušníku požadovat, jen jestliže příslušník věděl nebo musel z okolností předpokládat, že jde o částky nesprávně určené nebo omylem vyplacené, a to do jednoho roku ode dne, kdy zjistil, že částky byly nesprávně určeny nebo omylem vyplaceny, a nejdéle do tří let od jejich výplaty.

(4) Neplatnost právního úkonu nemůže být příslušníku na újmu, pokud neplatnost nezpůsobil výlučně sám; vznikne-li příslušníku následkem takového neplatného právního úkonu škoda, je Sbor národní bezpečnosti povinen ji nahradit.

§ 134

Zápočet doby zaměstnání

(1) Příslušníkům se do doby trvání služebního poměru rozhodně pro přiznání nároků vyplývajících ze služebního poměru započítávají doby služebního poměru od 9. května 1945 ve Sboru národní bezpečnosti, v ozbrojených silách a ve Sboru nápravné výchovy a jiné doby, pokud byly příslušníkům již započteny podle dosavadních předpisů.

(2) Ministr vnitra Československé socialistické republiky stanoví, v jakém rozsahu se pro přiznání platového vyrovnání a příspěvku za službu zvýhodněně započítává služba výkonného letce a výkon funkcí zvláštní povahy a zvláštního stupně nebezpečnosti; může též stanovit, které další doby, zejména doby odbojové činnosti a věznění z politických, národnostních nebo rasových důvodů v době nesvobody, se započítávají do doby trvání služebního poměru rozhodně pro přiznání nároků vyplývajících ze služebního poměru.

§ 135

Použití ustanovení zákoníku práce

(1) Na služební poměr příslušníků se použije obdobně těchto ustanovení zákoníku práce č. 65/1965 Sb. ve znění předpisů jej měnících a doplňujících:

§ 10 až 17, § 94, § 108 odst. 4, § 241 a 244, § 245 odst. 1, 2 a 4, § 246 až 260, § 265 odst. 2, § 266, § 272 odst. 1 a 3, § 273 a § 274 odst. 1.

(2) Ministr vnitra Československé socialistické republiky může stanovit, které funkce se obsazují na základě konkursu.

Přechodná ustanovení

§ 136

(1) Podle tohoto zákona se posuzují též služební poměry vzniklé před 1. lednem 1971, pokud není dále stanoveno jinak.

(2) Podle dosavadních předpisů se posuzují nároky vzniklé ze služebního poměru do 31. prosince 1970 a právní úkony týkající se vzniku, změny, a skončení služebního poměru učiněné před 1. lednem 1971 a jejich právní účinky, i když nastanou po tomto dni, jakož i lhůty, které počaly běžet před tímto dnem.

(3) Důvodů uvedených v § 100 odst. 1 písm. d), e) a f) lze použít i tehdy, došlo-li ke skutečnosti odůvodňující propuštění příslušníka i před počátkem účinnosti tohoto zákona; vyplývá-li přitom skutečnost odůvodňující propuštění příslušníka z jeho politické nezpůsobilosti, lze ho až do konce roku 1971 propustit, pokud ode dne, kdy důvod propuštění vznikl, neuplynula lhůta delší než tři roky.

(4) Částky omezující podle dřívějších předpisů způsob výpočtu a poskytování náhrady za ztrátu na výdělků a náhrady nákladů na výživu pozůstalých se pro náhrady náležející za dobu ode dne 1. ledna 1971 zvyšují na jednotnou částku 2500 Kčs. Invalidním důchodem, částečným invalidním důchodem a důchodem pozůstalých se rozumějí ode dne 1. ledna 1971 tyto důchody po odečtení případné zvláštní daně z důchodu. Na žádost poškozeného se případná úprava náhrady provede i tehdy, když o uvedených náhradách bylo již pravomocně rozhodnuto nebo když jejich výše byla již dohodnuta.

(5) Řízení o opravných prostředcích zahájená před 1. lednem 1971 provedou a o opravných prostředcích rozhodnou orgány příslušné podle dosavadních předpisů, a to způsobem stanoveným v těchto předpisech.

§ 137

Ministři vnitra mohou v oborech své působnosti nejdéle do pěti let od počátku účinnosti tohoto zákona prominout příslušníkům, kteří jsou ve služebním poměru alespoň 20 let nebo dosáhli 45 let věku, stupeň vzdělání požadovaný pro jejich povýšení do nejvyšší hodnosti stanovené pro vykonávanou funkci, jestliže dosáhli alespoň nejbližší nižšího stupně vzdělání a dosahují velmi dobrých výsledků ve výkonu služby.

§ 138

Zrušovací ustanovení

(1) Na příslušníky Sboru národní bezpečnosti a Sborů nápravné výchovy se nevztahuje zákon č. 88/1952 Sb., o materiálním zabezpečení příslušníků ozbrojených sil.

(2) Zrušují se:

1. ustanovení § 34 zákona č. 76/1959 Sb., o některých služebních poměrech vojáků, ve znění zákonného opatření předsednictva Národního

- shromáždění č. 165/1964 Sb. a zákona č. 59/1969 Sb., o některých změnách ve služebních poměrech vojáků z povolání;
2. ustanovení § 63 odst. 1 až 4 zákona č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění zákona č. 173/1968 Sb.;
3. ustanovení § 162 odst. 2 a § 206 odst. 2 zákóníku práce č. 65/1965 Sb. ve znění zákona č. 153/1969 Sb., pokud se v nich mluví o příslušnících Sboru národní bezpečnosti a Sborů nápravné výchovy;
4. ustanovení § 27 a 28 a § 29 odst. 3 zákona č. 70/1965 Sb., o Sboru národní bezpečnosti;
5. vyhláška ministra vnitra č. 35/1961 Sb., o služební přísaze příslušníků bezpečnostních sborů ministerstva vnitra.

§ 139

Účinnost

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 1971.

Svoboda v. r.**Dr. Hanes v. r.****Dr. Strougal v. r.**